

ГОЛОКОСТ

З приходом в Німеччині до влади Адольфа Гітлера, життя Європи змінилося на до і після. Саме під час Другої світової війни, почалося масове винищення народів, а саме євреїв, яких вважали «недолюдьми» [1]. Все це було пов'язано з тим, що «вищі» раси не лише мали можливість вбивати «нижчих», але це й був їх прями́й обов'язок. До підходу розділення рас німці підходили дуже ретельно, вивчали позитивні та негативні сторони народів, їх поведінку та культуру. Вони вважали, що ці всі характеристики передаються по спадку і викоринити їх ніяк не вдасться. Їх переслідували, кидали в концтабори, жорстоко вбивали, бо вони «загрожували німецькій расовій спільноті» [2]. Ще однією з найголовніших причин викоренення євреїв вважають те, що вони зрадили Німеччину в період Першої світової війни і тому повинні зараз розплачуватися, за свою помилку.

Початок приходу нацистів до влади припав на 1933 р. і з цього моменту почалась боротьба за життя, яка протривала дванадцять років. За цей період було вбито близько 6 мільйонів євреїв, що становило шістьдесят відсотків єврейського населення [3].

Почалося все з того, що єврейські бізнесмени, адвокати та лікарі зазнали бойкоту. Німців закликали не купувати нічого в них, та поступово почали насаджувати думку «Євреї – наше нещастя!». Перша кров була пролита єврейського юриста, якого вбила молодь, це було своєрідною помстою журналістам, які почали засуджувати політику нової партії [4].

Класичні версії голокосту ґрунтуються лише на відомостях свідків, які ніяк не документуються. Однієї версії про голокост не існує, бо скільки людей, стільки і розповідей. Тому якщо брати до уваги дослідження істориків, то можна зробити висновок, що політика націонал-соціалістів була спрямована на видалення євреїв з території Німеччини. Спочатку, це питання вирішували за допомогою «Хааварської угоди», в якій зазначалося, що 52 тис. німецьких євреїв повинні були переселити до Палестини. Але згодом, коли територія Німеччини розширювалась, за рахунок перемог у війні, питання щодо переселення стало неідеальним. І тому було прийнято рішення, про фізичне винищення євреїв, яке прийняли 20 січня 1942 р. під Берліном, на конференції Ванзее [5].

Коли німецькі війська окупували територію України, то почався розстріл єврейських чоловіків, а згодом і жінок з дітьми. Врятуватися пощастило лише тим матерям, діти яких мали блакитні очі або світле волосся. Більшість євреїв відправляли в гетто – це були квартали, які створювали на околицях міст, вони були обтягнуті колючим дротом та завжди під охороною. При вході на територію вилучали цінні речі, начебто як податок. А через певний час вбивали невинних і знов приводили нових.

Переховувати і в будь-який інший спосіб допомагати євреям було суворо заборонено. За невиконання цих правил жорстоко карали та вбивали [6]. Однак, незважаючи на це, українці намагалися допомагати євреям. Відомий випадок, коли в Галичині було страчено 100 українців за те, що вони намагалися порятувати євреїв. Були випадки, коли вся громада села рятувала єврейські родини. Багато для порятунку євреїв зробила церква. Священники вихрещували євреїв, щоб дати їм християнські посвідчення.

Ще однією з важких тортур євреїв був чадний газ, після якого ніхто не залишався в живих. Жертв заводили в спеціально оснащену кімнату, замикали її і після чого відкривали газ, через який люди задихалися і гинули. Таким чином за один раз можна було вбити до 200 людей, але нацистам ця цифра була замалою.

І тому у вересні 1941 р. в Києві було вбито найбільшу кількість євреїв за два дні – 33 771 людину, не враховуючи дітей, яким не виповнилось 3 роки [4]. Людей вели «дорогою смерті», в них забирали коштовні речі, змушували повністю роздягтись та спускатися до Бабиного Яру, де клали обличчям в землю один на одного, а потім вбивали

кулею в потилицю. Зі слів очевидця Василя Михайловського, на той час він був дитиною, вони з нянею йшли до Лук'янівки, де стояли із всіх боків німці із собаками. Людей жорстоко лупцювали, били кийками, штовхали, щоб вони шли швидше. І коли няня зрозуміла, що їх ведуть вбивати, почала голосно кричати: «Я – українка, я – українка» і тримала в цей час в руках свій паспорт. Коли солдат підійшов піднімати їх, Василь міцно вчепився нянечці в шию, що його не можна було відірвати. Далі їх випустили із оточення, а колону повели далі на розстріл. І до цього часу в пам'яті з дитинства запам'ятались столи, де в людей відбирали одяг, гроші і цінності, і починали сортувати людей [7]. У серпні-вересні 1943 р., відступаючи з Києва, нацисти намагалися приховати масштаби своїх злочинів, спаливши десятки тисяч тіл. На привезених із Німеччини спеціальних машинах перемелювалися кістки, розсипаючи попіл околицями Бабиного Яру.

Усього, за весь період окупації території України, загинуло близько 1,5 мільйона євреїв. Понад 60% українських євреїв було знищено. Врятуватися під владою нацистів вдалося близько 100 тисячам осіб. Приблизно 900 тисячам євреїв, переважно з центральної та східної частин України, вдалося втекти, або вчасно евакуюватися. Натомість єврейські громади Галичини, Поділля та Волині були знищені майже повністю.

Польща втратила найбільшу кількість євреїв – 3 мільйони, що становило 90% єврейського населення до початку Другої світової війни. Там було організовано три найголовніші концтабори, які знаходилися неподалік залізничних магістралів. Як правило по прибуттю зразу вбивали чоловіків, жінок і дітей. Але якщо когось залишали в живих, то це були тяжкі торттури, бо їх залишали без їжі і води, вони спали один на одному. І згодом гинули від голоду і нелюдських умов [8].

Отже, варто зазначити, що голокост був організований німецькими нацистами, які жорстоко вбивали євреїв, вважаючи їх людьми нижчого рангу, а саме розстрілювали, травили газом, відправляли в концтабори, натравлювали собак тощо. На це і була спрямована їх політика. І тому, завжди варто згадувати та вшановувати пам'ять жертвам Голокосту. Бо лише пам'ятаючи про таку велику трагедію, можна запобігти новій. І дуже важливо, щоб ця тема піднімалася і не була забута, бо наше майбутнє тримається на нашій історії і пам'яті про неї.

Список використаних джерел

1. «Що таке голокост» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uor.dn.ua/shcho-take-golokost/>
2. Енциклопедія Голокосту / Жертви ери нацизму: расова ідеологія нацизму. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/uk/article/victims-of-the-nazi-era-nazi-racial-ideology>
3. Енциклопедія Голокосту. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/uk/article/introduction-to-the-holocaust>
4. OUTLOOK / історія, суспільство, подія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://theoutlook.com.ua/article/5993/26-prigolomshlivix-faktiv-pro-golokostnew.html>
5. Література ревізійізму / Студії ревізійізму голокосту. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://literrev.blogspot.com/2012/01/GOLOKOST-referat.html?m=1>
6. Марія Щур / Як починався Голокост на теренах України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/jak-pochynavsia-holocaust-v-ukrajini/31312036.html>
7. Радіо Свобода / Богдана Костюк / Розстріли у Бабиному Яру – трагедія для всієї України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.radiosvoboda-org.cdn.ampproject.org/v/s/www.radiosvoboda.org/amp/27993383.html?amp_js_v=a6&_gsa=1&usqp=mq331AQKKAFFQArABIIACAw%3D%3D#aoh=16420305527001&referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com&_tf=%D0%94%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%BE%3A%20%25%24s&share=https%3A%2F%2Fwww.radiosvoboda.org%2Fa%2F27993383.html
8. Уничтожение евреев Польши. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.yadvashem.org/ru/holocaust/about/fate-of-jews/poland.html>